

Сёңтерү сулө

1930 сулхи ноябрён 1-мёшёнчен тухать

электронлă адрес:
print@vurnar.cap.ru

Върнар район хаҫачё

2011 сул
су/май/ уйăхён
11-мёшё
юн кун
53/10370/ №
Хаҫё ирёклё

Аслă Сёңтерү – саванăҫ, ирёклёх тата ырайлах символё

Вал чаннипех те хăюлăх, паттарлах, Таван сёршыва ытарайми юратнин тёслёхё пулса тачё

66 сул иртрё пулин те вёрсă сұхатăвё пирён чунсене йывăрлăхпа пусать. Тăватă сула тăсăлнă вёрсă кашни сёмьере хура йёр хăварнă, апа пула кашни сёмьере тенё пек ашшесёр, ывăллесёр, пиччеш-шăллесёр тăрса юлнă. Ирёклёхпе никама пăхăнманлăхшăн вилёмрен хăрамасар, пурнăсёсене шеллемесёр пирён районтан ташманпа сапăсма 11 пин те 526 сын сёкленнё. Шел, Аслă Сёңтерү 27 миллион ытла сын, вăл шутран Върнар тăрахён 5 пин те 597 ывăл-хёрён, вилёмёпе туптнă.

Аслă Сёңтерү уявне сулран сул чаплăран та чаплă паллă тăватпăр. Шел, вёрсăра сапăснисен пысăк пайё сакна кураймасть, вёрсă суранёсем нумайăшне вăхăтсăр пурнăсран уйăрнă. Район та ака паян паттарсен йышёнчисем 142-ён (пёлтрё 170-ёнччё) кăна тăрса юлнă.

– Эпир вёсене, самракла алла пашал тытма тивнё сёңтерёсё-ăру салтакёсене, ёмёрсем хушши асра тытса пыратпăр. Тыл ёсчёнёсен ырми-канми ёсне пысăка хурса хаклатпăр, вёрсă пула куçулыл ёчалăхра ўнсисем умёчне пуса таятпăр, – терё район пус-

лăхё Анатолий Кузьмин Аслă Сёңтерү уявне уснă май. Тёнчене кисретнё вёрсăн историлле саманчёсене аса илтернё май вăл Хёс-пашаллă Вайсен, совет халăхён Сёңтерёри паттарлăхё сулсем иртсен те хайсен мухтаване сұхатманнине каларё. «Паян эпир пирён аттесемпе асаттесем Сёңтерёвне хамăран пётём ёсе халаллатпăр. Кăсăлхи сурхунне вăраха тăсăлчё пулин те аграрисем сур акине кёске вăхăтра, паллăхпа вёсеме тăрăшаççё. Суртисене 3,5 пин гектар сынче акса хăварнă. «Мураты» хуҫалăхра сёр улми лартма тухнă. Сёңтерү мух-

тавёне, сёңтерёсё-ăру мухтавёле эпир кăсал иртнё сул тўснё сұхатусене «тултарма» тăрăшăпăр, – терё вăл.

Республикан Министрсен Кабинечён председателён заместителё – ял хуҫалăх министрё Сергей Павлов – Чăваш ен Правительствинчен, «Август» Фирман «Върнarti хутăш препаратсен завочё» филиалён директорё

Владимир Свешников депутат – Чăваш Патшалăх Канашёнчен, вёрсă участникё Върнарта пурăнакан Галина Тимошина – хайён паттарсен ёрвёёнчен, Раçсёй Президентён Чăваш енри полномочиллё представителён заместителё Анатолий Григорьев – Мускаври «Таван сёршыв ывăлсём» юлташлăхăн регионти обществалла организаци ятёнчен, Вър-

нарти аш-какай комбиначён генеральной директорё Юрий Попов – мён пур ял хуҫалăх ёсчёнёнчен Сёңтерү саламёсем ситерчёс.

Аслă Сёңтерү уявне чаннипех те Таван сёршыв историйён урокёне танлаштарма пулат. Трибуна умёчне саксем сине ырнăшнă кăкăр тулли медаль-орденлă вёрсă участникёсеме ветеранёс-

2 стр.

Уй-хирте

ЯЛ ХУҪАЛАХЁ

Сурхи ёссем анлан саралса пырасчё. Су уйăхён 10-мёшё тёлне районта кёрхи сёртме 4930 гектар сёрленё. Нўрё пулнăран пур сёрлаптакё сине техника кёреймест. Ака Върнarti аш-какай комбиначё кёр тыррисене минераллă удобресемпе апатлантарма Саранскри авиапредприятипе килешу тунă. «Ан-2» самолёта пула ёс тухăлăхё ўсет. Куллен 25–30 вёсёв ирттерет. «Хурсă кайăк» пулас тухăса кунне 200–240 гектар апатланта-

рать. Аграрисенче кёр тыррисем 7060 гектар. Сак вăхăта илсен 4315 гектарне апатлантарнă.

Районёне илсен тёш тырăсемпе пёрса йышши культурасене 3550 гектар акнă. Кукуруза ситёнтерессине хăш-пёр предприятисем пысăк тимлёх уйăрасчё. Аш-какай комбинатёнче сак культуранă 55 гектар акнă ёнё.

Сёр улми пуссинче те ёс шавё илтёне пусларё. «Мураты» кооперативра «иккёмёш сăкара» 20 гектар лартнă.

Е.ТОЛСТОВА.

Поздравляем!

ФЕДОРОВУ Валентину Александровну, проживающую в п.Вурнары, с юбилеем! Наша мамочка, родная, не считай свои года. Ты у нас ведь молодая и красивая всегда! Так останься же такою ты на долгие года. Будь ты яркою звездой, и не меркни никогда! С поздравлением, муж, дочь, зять, сын, сноха и четыре внука.

«Сёңтерү сулө» хаҫата 2011 сулан иккёмёш сур сулө валли сырантармалли тапхăр пырать

2011 сулхи июль-декабрь уйăхёсене «Сёңтерү сулне» почта урлă илсе тăма унчченки пекех – 187 тенкё те 80 пуспа – сырантарасчё. Хаҫата редакцие килсе илмелле те сыранма пулат, хакё – 110 тенкё. «Сёңтерү сулне» сыраннисем Върнар чиркёвён прихучё кăларса тăракан «Георгиевский листок» хаҫата малашне те тўлевсёр илсе тăрёс.

«Сёңтерү сулө» хаҫатсăр ан юлăр. Юратнă хаҫата сыранăр, вулăр!

Кредиты бюджетникам

1. Подготовьте реквизиты.
2. Позвоните по телефону 8-800-100-50-50.
3. Подпишите договор и получите деньги.

Наш представитель привезет Вам договор в удобное время на работу. Деньги зачисляются на любой счет в любом банке.

Преимущества программы:

Низкая процентная ставка
У нас нет отделений – значит, мы не несем расходы, связанные с их обслуживанием. Поэтому можем предложить РЕАЛЬНО низкую процентную ставку.

Удобно и легко
Мы бережем Ваше время – для погашения кредита не нужно идти в отделение банка.

Нет штрафов и пеней!
Ваш платеж за кредит всегда поступит вовремя! Он списывается напрямую с зарплаты.

Погасите досрочно? Пожалуйста!
В любой момент, без каких-либо штрафов и комиссий, Вы можете погасить кредит полностью или частично. А потом, в любой момент, взять снова.

Собрались за кредитом – возьми реквизиты

✓ **Паспорт**

✓ **Ваш номер зарплатного (или иного) счета**
зарплатный счет – номера счетов начинаются с цифр 42301... или 40817... и содержат 20 цифр.
если у Вас зарплатная карта Citrus/ Maestro Сбербанка – то подготовьте: номер карты (он написан на карте – 16 цифр), номер расчетного счета банка (начинается с 30232... и содержит 20 цифр). Эту информацию Вы можете получить у бухгалтера Вашей организации.

✓ **Упределите, сколько Вы хотите взять**
Рассчитать Ваш приблизительный лимит очень просто: на 3 года Вы можете взять до 7 ваших зарплат, на 7 лет – до 11 зарплат. Точный лимит для Вас рассчитают сотрудники телефонного центра при Вашем обращении.

✓ **Помните, мы никогда не берем денег за оформление или выдачу кредита.**
Если кто-то просит Вас заплатить за это, знайте – это не наш сотрудник. Просто сообщите нам, и мы сразу придем Вам нашего представителя.

Звоните прямо сейчас! **8-800-100-50-50** Звонок бесплатный

САНТАЛАК

Кёснерни кун	Эрне кун	Шамат кун
12.05	13.05	14.05
+13	+11	+11
+5	+5	+2

«Метеоновости» информаци агентствн информациё тăрăк.

Аслă Сёңтерү – саванăс, ирĕклĕх тата ыралăх символĕ

(Вёсĕ. Пусл. 1-мĕш стр.).

сем сак историе чĕррĕн сыракан-
ёсем. Паян эфир вёсем сине тав
туса, мухтанса пăхатпăр. Шел пу-
лин те, сак сак сулран сұл пушан-
са пырат. Нумай ялта вёсем па-
цах сук. Алексей Максимович Мак-
симов акă Мăнъял Халăсра вăрçă
участникёсенчен пĕченең тăрса
юлнă. «Сак вăрçă этем историйё-
не юлашки пултăр, ун синкерлĕх-
не урăх никам та ан пĕлтĕр!» –
терĕ хăюллă танкист хăйсене вал-
ли чаплă уяв йĕркелесе панишĕн
чĕререн савăннини пĕлтĕрсе.
Пичĕ синче пăчăртаннă куçуълне
те сисмерĕ вăл, чечексемпе, тĕрлĕ
тĕслĕ хăмпăсемпе, транспарант-
семпе илемлетнĕ колоннасем
сине тав туса пăхса.

Кĕсех паттăрсен аравĕ шул
ачисем парнеленĕ чĕрĕ чечексен
ытамне путрĕ. Асăну паркĕнчи мо-
нумент умне гирляндасемпе чечек
кашăлăсемпе пĕрле Чăваш ен
Президентĕ Михаил Игнатьев яч-
ёне чечек карсинки вырнаçрĕ.

Иртнĕ султанла ыра йăлана
кĕртнĕ музыкапа хореографи ко-
позицийĕ кăсал та тытканларĕ.
«Химик» спорт клубĕн стăп-аэро-
бика ушăкĕн чĕрлĕх кĕртекен
спорт таши, шул ачисен, куль-
тура ёсченёсен площадьре са-
ралнă саврамёсем мирлĕ пурнăç
саванăсине сăнларĕ. Уяв парадне
яланхиллех сĕршывăн пулас
хўтлевёсине – Калининăри вăтам
шкулти, Вăрнарти 29-мĕш учили-
щĕри тата ял хуçалăх техникумĕн
кадечёсем, «Патриот» сарпа па-
триотизм клубĕн членёсем – ура-
уран утса усрĕç, автомашинăсен
колонни сар пулăмёсен историне
аса илтерчĕ. Районти чи аста учи-
тельсен, маттур спортсменсен,
предприяти-организацисен илем-
летнĕ колоннисем трибуна умёне
«Ур!» кашăкарса иртсе чукун сул
вокалĕ сывăхĕнчи Сёңтерү пло-
щадьне сул тытрĕç. Парад
вёсĕнче – вăрçă участникёсем, ве-
терансемпе тыл ёсченёсем, ал-
ран-алă тытăнса вăрçă юрисине
шăрантарчĕç. Сак саванăс район-
ти культурăпа кану паркĕнче тă-
сăлнă уявра та сўнмерĕ. Кунта
«уйри кухня» ёслĕрĕ. Мухтава
тивёслĕ ару салтак пăтине сини-
пе пĕрле 100-шер грамм «фронт-
вой» тутанчĕ сĕç мар, сăмраклăха
аса илсе хăйсен вăхăтĕнчи юрăсе-
не аякка юхтарчĕ, сăмăлрах кĕлет-
келлисем ташласа та илчĕç. Пĕри
те тепри пырса сулăрларĕ-ыта-
ларĕ вёсене, алă тытрĕ, пуç тайса
саламларĕ.

66-мĕш хут паллă турăмăр
Аслă Сёңтерёвĕн уявне. Асăну
скверĕнчи Салтакпа Амăшĕн па-
лакĕ, салтаксен тăванла вил тăп-
рийĕ, Тăван сĕршывăн Аслă вăрç-
инче пуç хунисене асăнса лартнă
чукун сул вокалĕ умĕнчи палак
умне выртнă чĕрĕ чечексем, чечек
кашăлăсем Сёңтерү чапĕ сўлсем
хушши вилёмсĕр сулăмла ялкăш-
нини сĕрĕппетрĕç...

Светлана
ЧИКМЯКОВА.

Сăн ўкерчĕксем авторăн.

Сĕрпелти вăтам шкулта Тăван сĕршывăн Аслă вăрçинче
вилнĕ ентешсене асăнса лартнă обелиска вĕренекенсем
пăхса-асăрхаса тăрăçĕ. Сёңтерү кунĕ тĕлне ун територияне
тасатса тирпейлерĕç. Кунашкăл обелиск Чăваш Республи-
кинче пĕрре. Апа Анатолий Брыдин скульпторпа Анатолий
Иванов монументалист-художник проекчĕпе туса лартнă.
Мрамор плитасене сине Аслă вăрçă хирĕнче пуç хунă 224 ен-
тешĕн хушамачёсене сьрнă. Асăрхаса-тирпейлесĕ тăрăçĕ.
Кашни сулах клубăсем синче чечексем лартса ўстерĕçĕ,
мрамор плитасене суса-тасатса тăрăçĕ. Сак ёсĕ Л.Н.Кузне-
цова аслă вожатйпа директорăн вĕрентўне воспитани енĕ-
пе ёслĕкен сумĕ Л.В.Феофанова йĕркелесе пырăçĕ.
Н.ИГНАТЬЕВА.

Аслă Сёңтерү кунне халалланă уяв Калинино салинче шă-
мат кун манаçлан иртĕ: капăрлатнă тĕп площадке сьн-
сем чылаййăн пухăнчĕç, вăрçă сўлĕсенчи юрăсем чунă тыт-
кăнларĕç... Чи сумлă хăнасĕ – Тăван сĕршывăн Аслă вăр-
çин участникёсемпе ветеранёсем, вăрçара пуçёсене хунă е
кайрахпа вилнĕ салтаксен арăмёсем.

10 сехет тĕлне Калининăри вăтам шкулта тата шул-ин-
тернатра вĕренекенсем пысăк колоннапа тĕп площадке
тухрĕç. Парада Вăрнар тата Йĕпреç районёсен сар комис-
сарĕ В.Венедиктов йышăнчĕ, пурне те кашни арушăн чи
хаклă уявла саламласа ветерансене сĕрĕп сывлаç, вăрам
кун-сул сунчĕ. Сёңтерўс-салтаксене, вёсен тăлăх арăмё-
сене Калинино ял поселенийĕн пуçлăхĕ Л.Иванова, район

администрацийĕн вĕрентў пайĕн пуçлăхĕ Н.Иванов,
А.Григорьев полковник, вăтам шкулăн тата шул-интер-
натан директорёсем Т.Ефимовăпа А.Шоколева тата ыт-
тисем саламларĕç. Калининăри чĕрлў настоятелĕ Сергей
атте ветерансене яланах сывлаçлă пулма пиллерĕ. Ача-
сем ватăсене вёсен паттăрлăхёшĕн, паянхи тăнăç
пурнăçшăн тав туса юрă-ташăла саламласа савăнтарчĕç. Мă-
нукёсем маттур, сĕршывăн чăн-чăн хўтлевёсисем пулса
ўснине мухтаннине пытармарĕç ветерансем.

Парад шул ачисен – кадѣтсен, гусарсен, погранич-
никсемпе юнăсен, космонавтсемпе спецназовёсене –
маршĕне вёслĕнчĕ.

И.ЯКОВЛЕВА.

Асәрхануллă пулăр

АСРА ТЫТМА

Үсен-тәрансене им-самламасар пах-чаһасем, сад аһисем лайах тухаһ илеймәсһ. Анчах та рынокра суя пестицидсеме агрохимикатсене сутни-не те тупса палартна. Хушма хушалаһра «Сульфат аммоний», «Селитра аммиачная марка Б», «Карбамид (мочевина)», «Диаммоний фосфат», «Алатар, КЭ» препаратсеме уса курмалла мар.

Пах-чаһасеме сад аһисен сакансат правиласене яланах асра тытмалла:
– препаратсене палла суту-йүлү

фирмисенчен туянмалла;

– Рәсәй Федерацияһен уса курма ирәк панă пестицидсеме агрохимикатсене патшалăх каталогне кертнә препаратсене имлемлә;

– иккелену пулсан сутусаран пестицид е агрохимикат патшалăх регистрациһ витәр тухине өнентерекен свидетелство копине ыйтмалла;

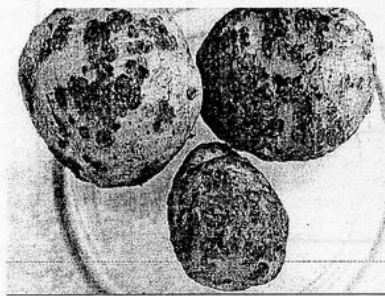
– препаратсене чәркемне тимлө сәнәр, үсен-тәрансене хуһтәлемелли им-сампа уса курмалли ваһхәһ хәсан тухине төрәсләр, инструкци ыйтма ан манәр.

Препаратсене пахаләһә иккелентерет

пулсан Рәсәй ял хушалах асәрхавән республикаһи управленине пелтерәр. Адресә: Шупашкар, Крупская ураме, 9-мәш сүрт. Т.52-80-33. Теләр адресә: Шупашкар, Ярославски ураме, 76-мәш сүрт. Т.: 62-13-22, 62-56-03. Сыру яма кәмәл тусан пәрле чек чек тата пестицидән, агрохимикатән чәркемне хума ан манәр.

В.НОВОСЕЛЬЦЕВ,
пестицидсеме агрохимикатсене
сутассине асәрхаса тәракан тата
вәрләх төрәсләкен пайән
патшалăх аслă инспекторө.

Сөр улми чире сінчен

Республикара төпчевсем ирттерсе сөр улмин нематоднах сиеңленнә ләптәксене тупса палартна. Рәсәй Федерацияһен «Үсен-тәрансене карантиннә сінчен» сакуннә 6-мәш статийне, Рәсәй Федерацияһен ял хушалах министрствин хушавәһе киһәшүллән федерациян ветеринари тата фитосанитария управленийән Чаваш Республикаһинчи служби пиләк районни хушма хушалахсене территорияһсене ял тәрәхәсәм тәрәхә карантинла фитосанитария зони тесе йышанна. Вәсем шутне Вәрнар районнәчи сәк ялсем те

көрәсә: Сән Мәләш, Кив Мәләш, Сән Хирлүс, Санарлүс, Сәнәл Халәс, Хурансүр Сәрмәс, Кайри Тукай, Сәрпел, Аһамсырма, Шәнер Ишәк, Енәш, Вәрман Килек, Күстүмәр, Халәс, Улнер, Катәш, Вәрманкас, Мәнәл Халәс, Туһи Мәрат, Савалкас, Хирлүс, Мәлтикәс Ялтәра, Кив Сәрәл.

Ку тәрәхри ял сыннисен сөр улми вәрләхне, савән пекех сиемеллине те ялтан илсе тухса сутмалла мар. Сүләрех асәннә ялсене пәрлештерекен ял тәрәхәсәм административийсән сәк продукция сума кайма справкә-

сем пама юрамасть. Тавара вырәнартар текенсән малтаһ сөр улми партинне нематодан төрәсләтермелле, карантин сертификатчә илмелле.

Нематода чирәһе көрәһме пите йывәр, савәнпа та чирлө сөр ләптәкәсене 7-8 сүл хушши сөр улми ләртмалла мар, унта нумай сүл үсәкән кураһсене е пәрчөллө тырә культури-сене сүтәнтәрмелле, пусә савәнәшнә пәһәммалла.

Пахчаран пахчана куһнә чух әс хатәһсене төлән та-сатәр, тәһрана азот удобренийсеме апалтантарәр.

Нематодна парәнман сөр улми сорәһсеме уса курмалла. Вәсем: «Роко», «Импала», «Жуковский ранний», «Розара», «Ред Скафлетт», «Лазурит», «Пушкинец» тата ытти те.

Ыйтусем пулсан 2-74-02 телефонпа шәһкәвләр. Пирән адрес: Вәрнар поселокө, Ж.Илюкин ураме, 2-мәш сүрт.

А.ПЕТРОВ,
Рәсәй ял хушалах
асәрхавән
республикаһи
управленийән
патшалăх аслă
инспекторө.

Юлташнә саратнă

Элмен Сунарта пуранакан вун сиччәри Н.Баранов Шупашкарта 23-мәш профессия училищинчә пәлү пухма тытәннә. Кунта ытти сәмрәксеме паллашнә, сәнә тус-юлташсем тупнә.

СУД ТЕНКЕЛӨ СИНЧЕ

Вәсенчен пәрне – Шупашкарта пуранакан А.Иванова – вәл асламәш патне Элмен Сунара ханана чәннә. Сәлла декабрән 18-мәшәһне иккәш 17 сәхет төлнелле Вәрнарта пулнә. Кирлө пулө тесе А.Иванов банкоматран укса илнә, юлташ вара унә банк карттин пин-кодне лайах ас туса юлнә. Савән чухнех тусән уксине вәрлас хушаш

суралнә өнтә унән пусәнче.

Көрәх вәсем таксипе яла вәстерсе ситнә. Мәнлө чә-тәмсәррән кәтнә пулө тусә сыварса каясса... Сүрәсәр төлнелле ләш чәнах та сывәрнине төрәсләсе өнәннә те, унән куртка кәйинчен пластик карттана туртса кәларнә. Түрех кил-тен тухса утнә, сула май машинапа Вәрнара ларса кайнә. Поселокра, палла

өнтә, банкомат патне васканә, юлташәһне пәтәһме 14500 тенкә илнә. Халә укса пур, вәкәһәһне юраты төнә өнтә, кирәсәр әсе тунә хушсән сәмрәк яла таксипе тавәрәннә. Пластик карттанә кәһсене каялла чикнә те шәһәртән сывәрма көрәсә выртнә. Теләр кунне тусне куран пәһма мәнлө хәюләх ситәрнә-ши, анчах чил-чиперөх пәрлө Шупашкарта тавәрәннә, уксине те вә-танмасарах тәккаланә.

А.Иванов вара хәйән укси сахалланнине теләр 10 кунран кәна сиснә. 14500 тенкә сухалин сәмрәкә, паллах, кулантарнә. Тәләх үснәскәрән, пластик картта сине компенсация түләвәсем тата стипендия пуханса пынә.

Вәрнар район сүнә Н.Баранова ку преступлениялә өшән айлаласа 3000 тенкә штраф түлөттерме йышаннә.

А.ШАШКАРОВ,
шалти өссән Вәрнар районнәчи пайә сүмәнчи
следстви уйрәмән
пүсәлән тивәһсене
пурнәсласа пыраканө.

Сәсәһе чикнә

Әскә халиччен никама та ыра туман-ха. Ун витәһме пулнә кирәсәр өссән вара тем чухлех. Ку канмалли кунсенчә ака Пәртасри пәр килтө өскә вәхәтәнчә хирәсү инкелә өшәһнә. Преступлени тунә тәшутлакан сынна тытса чарнә, Сәһәһәһәһ районсән хушшинчи следстви пайә РФ Уголовлә Кодексән 105-мәш статийн 1-мәш пайәһе уголовлә әс пусарнә.

ТИСКЕРЛӨХ

Тискер кирәсәр әс май ух-хән 8-мәшәһне кахине К-сен кил картинчә пулса иртнә. Малтанхи следстви кәтартавәһсән сынчен РФ Следстви Комитетән ЧР Следстви управленийән районсем хушшинчи

Сәһәһәһәһ следстви пайән следователә Александр Спиридонов калса пачә:
«Высари кун кахине сәк килтә тәвәһсән – А-сем – ханана пынә, пәрлө эрех өскәһнә. К-сем патнечә пу-ранакан арысына (43-ри С-на) А-унчен те киләштер-мен, иккәш төп пулсан яла-

нах хирәскәһнә төсә. Халхичнә те вәсем тем пайтайман, А. әна хәһме тытайнә, темисә хушчен сәһпә. С. вара әна... сәһпә мәйран чикнә. Васкалә пу-лашу та сәлса хәварайман арысына, вәл сул сынчә вил-се кайнә.

Хәй мән тунине әһланса

илнә С. преступлени вырән-әнчен тарса сухалнә. Арысына теләр кунне 9 сәхет иртсен йөрке хураһсисем тытса чарнә.

С. ниста та өсләмест, әна пуранакан выртанә яһах хал парасә. Вәл йывәр преступлени тунине, малтанхи следстви органсәнчен тата судран тарса сухалма, свидетелсене витәм күме пуларассине шута илсе, әна следстви өсәһсән вәхәтәнчә ирәкрен хәтарма палартнә.

И.СЕРГЕЕВА.

ЛИРИКАЛЛА ПОВЕСТЬ

Владислав
ПАСТУХОВ-АНАТКАС

Ан
хурлан,
шурә
хурәһәм ...

(Малалли. Пусл. 42-43, 47–52-мәш номерсәнчә)

–Э–э–э! Сывәрма вырттарас умән әһне сана салтәнтар-ма пусләр те, эсә вара, юратнә аттәһем: «Ан суләх мана, эпә авланнә, ман арәм Галәһ!» – тесе турткалашма, сүхә-рашма пусләрән. Майкупа шәһаварна та хыватмаран... Рингри боксер пекех әһнепә көрәшрән-сәһәһән! Әһне, пирән әһне сукжар мар вәт... Юрату сукжар тесе каласәһ пул-сан та... Пәләт вәл, үсәрпә те эсә әна никаппа та уләштар-мәһиннә! Хәһәрәмшән ку чи пахи-тәси!... Ситменине тата сәһрәһ «Галәһ, ман Галәһ!» тесе чәнсе-кашкәһсәһ выртран вәт әна... Күршә хәһәрәмәһсән те кәвәһсе, те тарәхса... сте-наһсене шакһарәһ пулсан та, сывәрса кайсан та, төләһре те «Галәһ» тесе кашкәһма ирчән те чарәнмаран-сәһе!

«Вәт-тәк, куләш-тәк куләш!» – шутларө Сәһәһин хәһне хәй вәһ-хәват парас хушәһлех. Кәмәһнә сирәһпәһсән каларө вара әһшәһе: «Чәннипех, төһчәһе төрләрән кәһчәһе иккен, Генәһа Вовка сінчен кәна мар, Сәһәһи ятлә сынсем сінчен те суралма пусләрәһ иккен әһнедәһсән, хәй вәхәтәнчә Ча-пайпа Петька сінчен яраннә пек... Алла әһнедәһсәнчә те чәнләх пур, әна әһланма-курма сәһ пәһмеллө... Нумай чух вәт, пирән пурнәһ пәр-пәр әһнедота аса илтерет мар-и? Теләр тесән... Тәһчә куләһсәр кичем пуләчәһ. Пурнәһсән, сүт сәнәләһән хәһнә вәртәһнәләһсән пур. Сынна, уйрәмах йывәрләһра, куләш та хәһхалантарма пуларат, хәһне-пәрне сәһәһа-юрәһа савәнтарнә пек. Е кәчәһ хәһе чечек парнеләсе юратнә пек!..»

Килнә ситсен арәмәһе амәшә әһртмалла төнә пек Сәһ-гәһ әс-тән пама пусланәһчә каллех.

Пәләт-ха, әһланчә-ха Сәһәһин: «Мәнлө уйрәһәһсә тәһни-не әс-тәнпа. Тәһлә сын йывәрләхсәнчән сәһәнса тухма яһан сүл-йөр шәрәһ-сәһе. Әһли вара ун пәһ йывәрләхсәһ нихәһсән та көрәсә үһмәһ».

Арәмә: «Яһан мана калатән: арысына ан тавлаш, шә-пәрт пулсан, шәһчәк пулән, –тәһе. –Кәтаратәһп малаһнә шәһчәк чәмсәһрәһчәһ... Илнә-и эсә раһ әһта хәһ кәһиннә! –сәһһсән сәһ төри хәһартса тата хәһартса яһарәнәһчә Силь-ва. Сүрә тата аһсәһлө тәрәх Качака Мишши пек унталла-кунталла уткаласа, пәр пәраххутпа Атәһ тәрәх лартса яһал-ласкәһсән, төһчә куләһсәһ!»

Пәһнаһмәһ: «Ана виәһ пусләх әсәһшән, аһләтә «ытарәһ-мәһләхшән» мухтаса тәһмалла мар-и тата?... Пәр пәта сәһпа пәһмен арысына, төһ, милици умәнчә чаһләһантарса кәмәһ-нә сәһкәһмеллө марчәһ-и тата?... Анкә-минкә эсә!..

Арман шаһи... Армути йүсәһи эсә...»

Сәһәһ пек үпкәһе чәһәһмәһсән, Сәһәһи хәһне вәһрәһ-тәһнә хәһәрәмәһсән сәһпа калама пәһнәһчә: «Арыс, кушак әһи өвәр, хәһлө сәһпәһ пулнине юраты... Тәһа вырән сарса па-нинне те кәмәһләт вәл». Хәһәрәмәһсән, сәһпа иһтәһн, пәр-пәрнине әһртмалла кәһкәһсәһ яһәһчә:

«Чүп тумалла мар-и тата пирән кутунтан сана?... Туплә апат пәрәһсә ситәрмеллө мар-и ресторани повәһсән пек? Шәһаварна стрелкәһлә утюгласа яһатса паһалла мар-и Ситәр Кули арәмә пек? Пушмаһна кремлесә сүтатса тәһмал-ла мар-и писәтәһһн арәмә пек?» Мар сине, мар-и!.. Унтан каллех сәк пәр юрә: «ирхи тәһсай», «йывәһ мәһки», «кәһпа тункати...» Чән та, хәһәрәмәһсән «илемлө те чаһлә» сәһма-хисәһшән пәртте кәһсәнә кәһмәһсәһ мар-и?

...Сәһәһи төһкәһ өһсәнә хирәһсәһ нимән те чәннәнчә-шар-лаһмәһчәһ. Сәһәһнә шыв сыһпә пекех пуләһчәһ. Әһтан унта, пуранан пурнәһсәһ пәр хәһәрәһма сәһтерәһмәһсән те, иккә сәһтерәһнә та әһмәһтәһн-сүнәһтан!.. «Пуш чүн-чәрәһлө хәһ-рәмәһсән калани усси сук», –тәһе салхуллән шутланнәһчә вәл.

Пәләт Сәһәһин, сәк хәһатәһтә хәй мәннәһн кирлө мар пулса тәһнине те. Тата пите төләһнәһчә вәл өһсән сәһмах «пуянләхнәнчә!» Әһтан тупасәһ-ха пирән хәһәрәмәһсән сәһнашкәһ чәһәһ сәһмаһсәһсән... Сәһмаһсәһсән ытла туплә пу-нипә, чәһләнә сәһта яһанин сәһ... Пуян-сәһ пирән чәһәһ чәһли кунта та, куләнхи арәһ-пирәһшә те, илемлө поэзи-не прозәһа кәна мар!..

Сәһәһи Петрович Сәһәһин әһта шәһрәчәһ. Ячә-сүмә те пурчәһ. Медале те тивәһсәһчәһ. Хисәһ грамотисән те пәр альбома кәһмәһсәһ. Арәмә хәһатәһрәһчәһ грамотәһсәһ кәһ-не те тунәһчәһ. Анчах та виәһ сүл каялла йывәр аһәһне лекрә вәл. Вара әһта сүләһ аһләһрәһ. Уголовләй йөркәһ. Чән та, үһсәһнә анчах. Аһәһне лекнә сәһмәһкәһ автомашинәһн сәһ сирәһ пин төһкәһ түлөттерме йыһшәнчә әһта суд. Ку вара Сәһ-гәһи Сәһәһиншән йывәһртан йывәһртарах йыту пулса тәһчә... Сәһәһин, хәһнә йәһпәһе курмарө пулин те, сәк аһәһне суд йыһшәнәһнә хирәһсәһмәһ. Йәһәһ сын пулнәһн мар.

(Малалли пулатәһ)

СПЕЦИАЛИСТ КАНАШЕ

Каллех Африка мурё пирки

Нумаях пулмасть Чулхула областчыне сыснасен Африка чумин сэл күснө каллех тупса паларты. Мунино яләнчи В.Мироничеван хушма хушалахчыне виё сысна сак хәрушә чирле чирләнә, сав шутран пёри – вилен.

Юлашкы вәхәтра ытларах килти хушма хушалахчы «чух-чухсеме» Африка чумине чирләнне регистрациеләсә. Сәлтәвә – ветеринари требованиеләсене пәхәманни. Сәкна асра тымалла: Африка чумине кәрешмелли вакцина шутласа кәларайманча, сәвәһпа та чирлө сыснасене тәп тәвәсә. Сәкә пысак тәхак күрет.

Африка чуми сарәласран сак мерәсене пәхәманла:
– сыснасене хупа витесенче тымалла, ирәке усалма кәларас сук;
– кашни вунә кунарн «чух-чухсене», вёсене тытакан витесенче юн ёмекен хурт-кашанкәсенчен дезинфекциеләмелле, кашлакан чөрчүсеме кәрешмелле;
– пәшәхланә апата кәна ситермелле;
– сыснасене ветеринарсене пәхтарсах тәмалла, вёсем хәйсене урәхла тытсан е аңсартран вилсен ыльәх тухтәрәсене пәлтәрмелле.
– Африка чумине тупса паларты реги-

онтан тата республикари патшаләх ветеринари службине килшө тумасар килти тата тискер чөрчүсене, вёсен аш-пашне, ыльәх апатне курс килмелле мар.
Вәрнар райончыне сыснасен хәрушә чирә ан сарәлтәр төсе профилактика мероприятийәсене тәлләвә ирттерәсә. Акә нумаях пулмасть Африка чумин сэл күснө пәтерәссине штаб тренировка ирттернә. РОВД сотрудничәсем, Рәсәй ял хушалах асәрәхәвән республикари управленийән тата районти ветеринари службин ёсчәсәм пәрле рейдсем те йәркеләсә, ыльәх-чөрлөх турттаракан транспорта тәрәсләсә.

Йәркеләхе пәсакансем те пур. Сүлталах пусланнәрәнпа 10 протокол сьрнә. Сысна ёрчәтәссине тимлекен пәр предпритийн ертүсине ветеринарипе санитари правиләсине сирәп пәхәнассине тимлөх уйәрманшан административлә явал тыттарнә.

В.МАТВЕЕВ,
Рәсәй ял хушалах асәрәхәвән республикари управленийән патшаләх инспекторә.

Н.ХИОНОВ,
районти ыльәх-чөрлөх чирәсәм кәрешекен станци пусләхә.

Пыл хурчәсене чир ан ертёр тесен

Пирән сөр-шыри климат хурт-хәмәр тытма пите лайәх. Сөткен паракан тёрлө үсен-тәран, пысак лаптәклә сөрсем сак ёсрә сав тери пулшасәсә. Төрәссине, хурт-хәмәр ёсә ял сынишән авалатлаһх тәп ёсчәсән пәри пулнә. Анчах юлашкы вәхәтра сивәб ыту тухса тәчә – пыл хурчәсән виләслөх шайә пите пысак. Тәп сәлтәвә – вёсене тәрәс мар пәхни тата апатлантарни, пыл хурчәсән чирәсен диагно-стикин сәһә месләчәсем сукки, сак ыйтәва тимлөх уйәрманни.

Тәпчәвәсән кәтартәвәсем тәрәх, пыл хурчәсән массәллә виләмә – варроа сәвәсәсән, вирус-сен тата нозема виләмә. Чи хәруш-ши, паллах, варроатоз. Аңа пусараканә ситәсене ситнө пыл хурчәсене те, сәмрәккисене те сиенлет. Кунсәр пусне варроа сәвәсә хәйән кәлеткинче чир-чөр микробәсене тата вирусәсене упраса вёсене ку-сарма пултарат. Семьесене вар-роа сәвәсә нумай пирки паралич вирусә сарәләт. Ку чир ытларах кәркуине паларат: сәмрәк пыл хурчәсән вёсә хәлараймасә, сөр синче шәвәсә. Кәркуине сьвар-харнә май чирлө хуртсем майпәен сөмьерен тухса каясә, вәллө пушә юлма пултарат.

Варроа сәвәсәсән сунат де-формацийән вирусне те пусарәсә: малпан уйәрм сөмьесем

чирләсә, кайран чир пәтәм утар-елә сарәләт. Вәллө тәләнне тата шәтәкә үмәкне вилнә куколкасен, сунәчәсем деформациленнә, хь-рәмәсән пәчәк тата ытти еңпә тәрәс мар аталанакан сәмрәк пыл хурчәсән тупанәсә. Варроатоза хирәслә препаратсемле суркуине вәлләсене тасатнә, сулла пыл илнә, кәркуине сәмрәк пыл хурчәсән тухнә хьсән уса курмалла. Чи шанчәклә мел – паразита сәмрәк хуртсеме пәрле тухнә чух пәтернә. Силләв аңәслә пултәр тесен вәлләре препаратан концентрат-ция пәрмах пәр пек пулмалла. Фумисан, варросан, ампилот Т, апи-дез, варродез препаратсем халә

пите виләмә.

Пыл хурчәсән нозематоза пула та нумай виләсә. Чир тәтәш-шах нимле те палармасар иртет, утарсә диагноза вәхәтра тата тәрәс палартаймасан та пултәрәт. Унна кәрешмелли чи лайәх препарат – ноземат, аңа кандиле хурса пани нозематоза асәрәхат-тарма пулшәт, пыл хурчәсән суркуине сьвә тухасә, лайәх ата-ланәсә. Суркуине кәларнә хьсән пыл хурчәсене шыла тивәстәр-мелле, ноземат хушнә силләв си-ропәне апатлантармалла.

Аскосфероз вара сәрә хуртсен личинкисене тата 3-4 кури сәм-рәк хуртсене ытларах апратат.

Ёсләкен пыл хурчәсән, асписем, сәрә хуртсем хәйсән чирләсәсә, анчах чир ертекен «кәмпа» спор-сене сарәсә. Аскосфероза асәрәхаттарма е силләме препарата личинкәсен вәр-хьрәмне ситер-мелле. Кунсәр пусне карәссене, сөмьене сарма е карәссене улаш-тарма уса куракан рамкәсене пәтәмпәх препаратта «тасатмал-ла». Чир вәйлә сиенләнә-төх, пыл хурчәсене таса, дезинфекциленнә вәлләне кусармалла, хурт аминне сьвәппе улаштармалла. Силләв препаратсәм – унисан, микоаск, микозал тата ытисем.

И.ЕФЕДОРОВ,
Вәрнар районн зоотехник-утарси.

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

РЕКЛАМА

ООО Чебоксарская птицефабрика реализует

УТЯТ ГУСЯТ БРОЙЛЕРОВ КУР-НЕСУШЕК СУТОЧНЫХ ЦЫПЛЯТ

Место продажи: Чебоксарский район, п.Лансары, ул.Совхозная, 13. Тел. (8352) 50-77-87, 50-77-49

Качественные ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА И ДВЕРИ от производителя. Скидки до 35 %. Всем заказчикам подарок. Адрес: ул. Советская, 33. Т.: 89278668815, 89520285720.

8870. ПРОДАЮ дом с надр. постр-ми, 15 сот. земли, мебель. Т.89196556279.

8872. КУПЛЮ дом в п.Вурнары, д.Санарпоси. Т.89279963290.

Торговый дом «БАКАЛЕЯ»

ПРИГЛАШАЕТ к сотрудничеству предпринимателей, проживающих в Вурнарах, в Вурнарском районе, готовых заработать хорошие деньги в свободное время. Наличие грузового автомобиля. Запись на собеседование по тел. 89176595092.

8876. ТРЕБУЕТСЯ повар. Т.89196709830.

8872. КУПЛЮ дом в п. Вурнары, д.Санарпоси. Т.89279963290.

8875. СНИМУ ком-ту или кв-ру. Т.89088464512.

8875. ПРОДАЮ 2-хкомн. кв-ру, гараж, дачу. Недорого. Т.89063840880.

Квартиры от застройщика с индивидуальным отоплением в с.Калинино, ул. Ленина, д.50

Банк-партнер ООО «Алза» – ОАО «Сбербанк России»

Т.: (8352) 57-31-53, 8-903-345-57-08.

С проектной декларацией можно ознакомиться на сайте ООО «Алза»: www.alza-stroy.ru

ПРОДАЮ

8823. 3-хкомн. кв-ру по пер. Северный. Т.89278474677. 2-2

8816. Коз дойных, козлят. Т.89063866652. 2-2

8811. 2-хкомн. кв-ру в центре, 3/5 эт. Т.89196555263. 26686.

8724. Пенобетонные блоки, тротуарные плиты. Адрес: с.Абызово, Строительный дворик. Т.:89050297217, 89033463621. 6-5

8548. Гравмассу, щебень, керамзит, песок. Доставка до 30 тонн за рейс. Скидки. Т.89276687015. 14-9

8834-35. Дом в п.Вурнары (гараж вместимостью 3 машины, баня, земельный участок). Цена 1,5 млн. руб. Торг. Т.:89875786219, 89276655677. 2-2

8799. Гравмассу, песок, щебень, керамзит, бой кирпича. Доставка. Т.89061355241. 15-2

Коллектив и администрация МУЗ «Вурнарская ЦРБ» выражают глубокое соболезнование оператору ПЭВМ Беловой Елене Васильевне в связи с безвременной кончиной ее матери.

8800. Гравмассу, песок речной, карьерный щебень, керамзит, торф. Т.:89674703001, 363001. 15-2

8803. Морозильную ларь, витрину, холодильник б/у. Т.89176730934. 3-2

8668. Доски обрезные и необрезные: хвоя, осина, береза, дуб; брусля любых разм. и сечений. Т.89278522500. 6-6

8853-54. Срочно 2-хкомн. кв-ру, 46 м², 2/3 эт. по ул. Советская, д.13. Недорого. Т.89051977860.

8859. 1-комн. кв-ру. Т.89278660915. 4-2

8846. Комн. 18 м². Т.89196722500.

8846. 2-хкомн. кв-ру по ул. Ленина, д.2. Т.89196722500.

8869. 2-хкомн. кв-ру, 41 м², в центре за 900 тыс. руб. Т.89520208332.

11 мая с 12 до 13 часов в Р Д К

Слуховые аппараты

производителей Москвы, Дании, Германии.

Заушные, карманные: от 2700 до 8500 руб., цифровые аппараты: от 6200 до 10500 р. Пенсионерам скидка 500 р.

Запчасти. Гарантия. Выезд на дом по заявке. Т. 89225036315

Очки Панкова – 6000 руб. (бальзам – 400р.) для восстановления зрения. Отпугиватели грызунов.

Активатор «Живая - мертвая вода». Вибромассажные пояса для массажа и коррекции фигуры. Ионизатор (горный воздух). Дыхательный тренажер «Самоздрав». Электросушилка для овощей и фруктов-1200 р.

Имеются противопоказания, ознакомьтесь с инструкцией.

Вырежи выделение и получи при покупке скидку 5 %.

УСЛУГИ

8667. ИЗГОТОВЛЮ срубы на заказ из оцилиндр-го бревна. Т.89278522500. 6-6

8665. Такси «Diezel». Т.89278522222. 10-6

8526. Спутник. антенна «Триколор» за 6800 руб. – 98 каналов. Т. 89063852930. 10-10

8637. Ремонт квартир. Т.89373760077. 10-7

8138-39. Ремонт ТВ на дому. Гарантия 1 мес. Т.89063838087. 21-19

ПРОМБЫТ– Нижний Новгород (831) 274-55-70, 242-22-06 www.prombit.ru

ПЛЕНКА парниковая укрывной материал

КУПЛЮ

8828. Пчелосемьи. Т.89530137888. 4-2

8793. 2-хкомн. кв-ру. Т.89279918165.

8855-56. Пух, перо нов., а также старые подушки и перины, с выездом на дом. Т.89631217592.

Магазин «РАБИЦА» ПРЕДЛАГАЕТ:

- ◆ Теплицы – от 10500 руб. (любой размер)
- ◆ Сетку-рабицу – большой ассортимент
- ◆ Столбы на ворота и ограду
- ◆ Козырьки, могильные ограды, решетки, заборные секции
- ◆ Печи для бани
- ◆ Профнастил, металлочерепицу (пр-во Казань)
- ◆ Фанеру, оргалит, утеплители, вагонку (хвоя)
- ◆ Арматуру, трубы профильные, уголки и многое другое

Обращаться: ул.К.Маркса, 21, м-н «Рабица», территория рынка «Шанс». Т.: 8-905-342-05-61, 8-903-063-38-20.

НАШИ АДРЕСА: 429220, Чувашия, п.Вурнары, ул.Советская, д.15, 2-й этаж; пер. Коммунальный, 4. ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 2-52-30; отделы: сельской жизни; экономики и правовой жизни; рекламы – 2-52-57, бухгалтерия – 2-55-57, типография – 2-59-40.

Ответственность за точность приведенных фактов, опубликованных в газете, несут авторы, редакторы. Рукописи на рецензируются, не возвращаются. Материалы на правах рекламы публикуются под знаком ®

Индекс издания 54813. Печать офсетная. Объем 1 п.л. Тираж 3889 экз. Заказ 250.

Сёнтэрў сүлө (Путь победы)

Газета выходит на чувашском языке два раза в неделю – по средам и субботам. Время подписания в печать – 15 ч. 30 мин. По графику – 16 ч. Отпечатано в типографии АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтэрў сүлө» («Путь победы»).

Главный редактор АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтэрў сүлө» («Путь победы») – В.В.НИКОЛАЕВ.

Учредители – Министерство культуры, по делам национальностей, информационно-политики и архивного дела ЧР, АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтэрў сүлө». Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чувашской Республике – Чувашия, свид. ПИ № 21-00106 ТУ от 23 июня 2010 года.